



НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

# СВІТАНАК

Беларусь,  
твой народ  
гараквецца  
Занацістага,  
яснага дня!  
М. Багдановіч.

№17 (235) ЛІСТАПАД 2017 ГОД

ЭКАНОМІКА

## КУКУРУЗА ЗАСТАЛАСЯ НА ПОЛІ

**Шумілінскі раён апынуўся ў аўтсайдахах па ўборцы кукурузы, якую паралізаваў дажджы. Старшыня райвыканкама Аляксандр Снараў не панікуе, але запэўнівае: у полі яна не застаецца, а ў будучыні кукурузу і зусім не збіраюцца вырошчваць.**

Да 7-10 лістапада кукурузы на Віцебшчыне было прыбрана 88,3 працэнта. Аднак своечасова справіліся з палявымі работамі каля паловы раёнаў вобласці. У аўтсайдахах апынуліся Гарадоцкі і Шумілінскі раёны, дзе на палях засталася яшчэ пятая частка культуры. У апошнім выпадку працу тэхнікі паралізаваў дажджы.

**Кукурузу зрэжуць, калі прыбяруць.**

Праўда і тое, што завяршыць усе сельгасработы да 7 лістапада аграрыям Віцебшчыны такі іне ўдалося. Ёсць

людзі, тэхніка, энергетычныя рэсурсы, але палявы канвеер, сёлета як ніколі, буксе, як і тэхніка на гліністых, цяжкіх, пераўвільготненых глебах. Асабліва ў заходняй частцы вобласці.

На сённяшні дзень галоўная задача дня – ўборка кукурузы. Яна, даўно, дарэчы, якая страціла пажыўныя ўласцівасці, калі прастойвае на плошчы больш за 10 тысяч гектараў. На ўчорашні дзень яе прыбрана 88,3 працэнта. Справіліся з працамі каля паловы раёнаў вобласці. У аўтсайдахах Гарадоцкі і Шумілінскі раёны, дзе на палях яшчэ пятая частка культуры.

У апошнім работы паралізаваў дажджы.

Старшыня райвыканкама Аляксандр Снараў запэўнівае: у полі яна не застаецца, а ў будучыні кукурузу і зусім не збіраюцца вырошчваць:

– Яна дарагая, гаспадаркі дагэтуль расплачваюцца за мінеральныя ўгнаенні. Плюс пагодны фактар, які ў апошнія два гады падкідае сюрпрызы. Прыярытэт аддамо канюшыне, цімафееўцы, суданскай траве. Плошчы пад іх мэтанакіравана павялічваем. І гэта дае вынік. Трэба адзначыць, што раён апошнія два гады не закупляў у суседзяў кармы для жывёлы, нават лішкі заставаліся. Такую стратэгію станоўча ацаніў міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Леанід Заяц, які двойчы наведваў у гэтым годзе

наш раён.

**І хлебам, і словам адзіныя.**

Шматпакутныя палявыя кампаніі ў апошнія гады прымушаюць і абласную ўладу ўзмацніць агроакценты на карысць траў і зернебабовых. Намеснік старшыні аблсельгасхарчу Іван Барысаў інфармуе:

– Працую на дварэ, нават прымаюцца ў асобныя структуры пасяўных плошчаў. Упор робім на канюшыну ў чыстым выглядзе. Яны павінны заняць не менш за 15 працэнтаў, а вось пасевы кукурузы будуць зрэзаныя. Таксама будзем паўсюдна павялічваць плошчы пад гарох, лубін, віку. Стратэгічная задача – забяспечыць пагалоўе якасным, багатым пратэінам і іншымі пажыўнымі рэчывамі кормам.

**Пераклад з расейскай рэдактара. sb.by**

**ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: [HTTP://SHUMILINA.BY](http://shumilina.by)**

МАЛЫ БІЗНЭС

## ДЗЕ МОЖНА АБУЦЦА І АДЗЕЦЦА?

**Ну вядома ж, у магазіне «Каблучок»! Сёлета цэнтры Шуміліна па вуліцы Ленінская, 36 з чэрвеня паспяхова працуе гандлёвая кропка, дзе прапаноўваюць недарагі і модны абутак для ўсіх узростаў груп да дарослых і дзяцей.**

Раней шумілінцам гандлёвы аб'ект быў вядомы як былы будынак бістро «Беларускае», які некалі належаў Шумілінскаму райспажыватаварыству. Потым некаторы час там знаходзілася раённая аптэка, а цяпер будынак востра ўжо як паўгода выкарыстоўваецца пад магазін.

Магазін «Каблучок», бадай што, размешчаны ў самым ажыўленым месцы, яго часта наведваюць пакупнікі. І сапраўды, навошта шумілінцам марнаваць час у Віцебску, дабірацца туды на аўтобусах і цягніках, калі танны і хадавы абутак для ўсіх узростаў груп, мужчын, жанчын і дзяцей можна набыць па месцы жыхарства? Магазін мае гандлёвую плошчу каля 100 кв. метраў, кожны дзень працуе з 8 да 18 гадзін, у суботу з 8 да 16 гадзін, а ў нядзелю – з 8 да 14.

Асартымент магазіна дастаткова шырокі, пакупнікам тут прапаноўваюць разнастайны выбар абутку – свежыя, сучасныя мадэлі на любы густ і колер. На прылаўках стаяць жаночыя і мужчынскія туфлі, боцікі, басаножкі, сандалі, кеды, фліп-флоп (ці ў народзе – шлёпанцы), боты, паўбацінкі, красоўкі.

Прынамсі, летні час года надта лёгка пераносіцца нашымі жыхарамі, бо на вуліцы цёпла. А востра з надыходам позняй восені і асабліва першых халадоў, людзі пачынаюць найбольш актыўна шукаць камфортны абутак на зіму – як рабочы, так і парадны, да таго

ж патрэбна нешта абуць на ногі для актыўнага адпачынку. А заадно няблага было б і прыадзецца. Таму нядаўна магазін «Каблучок» стаў гадляваць і адзеннем: швэдрамі, шапкамі, курткамі, спартыўнымі касцюмамі, сукенкамі, бялізнай.

Дарэчы, цэны ў «Каблучку» на абутак аб'ектыўныя і даступныя: ад 30-50 рублёў і вышэй. Тавары можна набыць у крэдыт, для пастаянных пакупнікоў, а таксама сяброў арганізацыі «БРСМ» і «Белай Русі» робяцца скідкі: дзесьці ў межах ад 5 да 10%. А да прыкладу, калі патрэбна адзець-абутак дзяцей у школу і каб паспець гэта зрабіць да 1 верасня з мнагадзетнай сям'і, дык тавары тут змогуць адпусціць, як кажуць, «на вексель». Трэба ж неяк дапамагаць сваім сацыяльна неабароненым землякам у нялёгкае часе эканамічнага крызісу.

У магазіне спраўляецца ўсяго адзін прадавец – руплівая і ветлівая жанчына. Тут рады кожнаму наведвальніку. Падчас выхадных, калі наплыв пакупнікоў павялічваецца, да гандлю далучаецца і за прылаўкам шчыруе сам гаспадар. Варта сказаць, што заснавальнікам магазіна з'яўляецца індывідуальны прадпрымальнік Аляксандр Казлоўскі, які мае гандлёвыя кропкі і ў іншых месцах. У бліжэйшых планах на будучае – адкрыццё яшчэ аднаго магазіна «Для Вас» у гарадскім пасёлку Обаль, цалкам магчыма ў пачатку снежня.

**Алесь Шумскі**

З РАЙВЫКАНКАМУ

## “ДЗІЦЯЧЫ НЕДАБРАБЫТ”

**17 лістапада ў Шуміліне чарговае пасяджэнне райвыканкама, якое правёў старшыня райвыканкама Аляксандр Снараў. У вострай і крытычнай форме прайшло абмеркаванне выканання Дэкрэта № 18.**

Нягледзячы на тое, што гэтае пытанне рэгулярна разглядаецца на пасяджэннях райвыканкама, у рабоце па забеспячэнні рэалізацыі Дэкрэта выяўлены шэраг недахопаў і пралікаў у розных формах работы ўсіх 11 раённых службаў.

Як высветлілася, колькасць выяўленняў фактаў дзіцячага недабрабыту не змяншаецца, а ў іншых выпадках стала болей. Да прыкладу, за 10 месяцаў бягучага года зарэгістравана 127 паведамленняў пра гэта, па выніках праверак пастаўлены на ўлік як у сацыяльна небяспечным становішчы (СНС) дзеці з 20 сямей, дзеці ў 34 сям'ях ужо стаялі на такім ўліку. Усяго ў раёне з 3293 непаўналетніх 191 дзіця з 95 сямей знаходзяцца ў сацыяльна небяспечным становішчы.

Намеснік кіраўніка раёна Ірына Шалахава адзначыла фармальны падыход у шэрагу ўстаноў адукацыі, асабліва дашкольных, да выяўлення фактаў сямейнага недабрабыту, недастатковую сістэмнасць работы з такімі сям'ямі. Прыкладна пятая частка дзяцей зноў трапляе паўторна ў прытулкі.

Лічбы яскрава сведчаць: за 9 месяцаў са 109 дзяцей, знятых з ўліку, 12% зноў былі прызнаны маючымі патрэбу ў дзяржаўнай абароне, што сведчыць пра недастатковую работу па рэабілітацыі сям'яў, асабліва з боку сацыяльна-педагагічных і псіхалагічных службаў устаноў адукацыі.

На пасяджэнні быў прадстаўлены падрабязны аналіз дзейнасці асобных суб'ектаў прафілактыкі па рэалізацыі патрабаванняў Дэкрэта №18, вызначаны недахопы і напрамкі дзейнасці, па якіх трэба ўзмацніць

работу.

Варта дадаць, што ў Шумілінскім раёне вядзецца работа па ўладкаванні дзяцей у сям'і: у 2017 годзе дваіх дзяцей усынавілі, 50 выхоўваецца ў апякунскіх, 46 – у прыёмных сям'ях, 8 знаходзяцца ў дзіцячым доме сямейнага тыпу.

Была прааналізавана і работа з бацькамі, у якіх адабралі дзяцей і яны абавязаны вяртаць дзяржаве грошы, выдаткаваныя на ўтрыманне дзяцей. У раёне пражывае 99 такіх грамадзян, з іх працуюць толькі 76, 13 знаходзяцца ў месцах пазбаўлення волі ці ў ЛПП, 6 – у вышуку. За апошнія тры гады працэнт вяртання грошай павялічыўся да 57,2%, у казну паступіла больш за 123,7 тысячы рублёў.

У сваю чаргу кіраўнікам многіх арганізацый прыйшлося трымаць справаздачу, адказваць на пытанні старшыні райвыканкама Аляксандра Снарава і старшыні раённага Савета дэпутатаў Ірыны Новікавай.

У прынятым рашэнні была адзначана недастатковая работа ўстаноў адукацыі, аддзела ўнутраных спраў па асобных напрамках работы, вызначаны канкрэтныя меры па павышэнні эфектыўнасці рэалізацыі Дэкрэта №18.

Аналіз работы на прадпрыемствах раёна паказвае, што калі на адных наладжаны кантроль за абавязанымі асобамі, арганізавана дадатковая работа для іх, адпрацоўка прагулаў (“Лаўжанскае”, УП ЖКГ, “Мішневічы”, райаграсэрвіс), то на іншых гэта работа не вядзецца ці вядзецца слаба (“Вітконпрадукт”, “Славянскі прадукт”, “Ляжні”). Як недастаткова была адзначана работа РАУС па накіраванні абавязаных асоб у ЛПП.

**Алесь Прыбярэжны**



## СПОРТ

## ЧЭМПІЁНЫ СЯРОД ХЛОПЦАЎ

Упершыню ў гісторыі раёна юныя валеібалісты з Шуміліна сталі чэмпіёнамі Беларусі. У Магілёве адбылася рэспубліканская спартакіяда СДЮШАР па валеіболе сярод хлопцаў 2003 года нараджэння. За першыinstvo спаборнічалі каманды тых валеібалістаў, якія выйгралі абласныя чэмпіянаты.

Без сумневу, гэта перамога сталася вынікам нястомнай працы трэнера і шумілінскіх юнакоў, якія перадусім усё ж такі заваявалі перамогу на першынстве Віцебскай вобласці па валеіболе, дзе атрымалі права на абарону гонара ўсяго Прыдзвіння. У шумілінскай камандзе

гулялі: Данііл Сафонаў (капітан каманды), Станіслаў Бяззубенка, Ілья Хамаганаў, Павел Церашчук, Ілья Пікульскі, Данііл Аўчыннікаў Аляксандр Лабачоў, Мікіта Шкулаў, Раман Насцюшкін, Кірыл Радкевіч. Удзелу “спартовай дружыне” Аляксея Паршыкава прынялі валеібалісты з Оршы –

Уладзіслаў Раманкевіч і Уладзіслаў Тамашэўскі.

Спаборніцтвы па валеіболу наша каманда пачала адразу з перамогі над гаспадарамі: ў першы дзень спартакіяды абыйгралі каманду Магілёўскай СДЮШАР. А ў наступай сустрэчы шумілінцы перамаглі і мінчан.

Сардэчна віншuem валеібольную каманду Шумілінскай СДЮШАР і яе трэнера Аляксея Паршыкава з перамогай на рэспубліканскай спартакіядзе.

**Алесь Прыбярэжны**

## КАДРЫ

## МАЛАДЫ АГРАНОМ З “ЛАЎЖАНСКАЕ”

Як крэатыўная моладзь рэалізуе свае магчымасці ў раёне? Знаёмцеся з маладым аграномам Марыяй Марозавай.

Тры гады таму кіраўніцтва гаспадаркі «Лаўжанскае» прапанавала Марыі Марозавай пасаду галоўнага агранома. Але і за гэты час тэарэтычныя веды, падмацаваныя практыкай, далі свой плён. Тым больш, што дзяўчына завочна атрымлівае вышэйшую адукацыю ў Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі.

Марыя вярнулася на родную Шуміліншчыну пасля заканчэння Лужанскага каледжа. Спачатку ў саўгасе «Лаўжанскае» ёй даверылі пасаду агранома-насеннявода.

Працавітасць, дапытлівасць дзяўчыны, яе імкненне да ўсяго дайсці сваім розумам далі плён. Дзяўчыну заўважыла кіраўніцтва гаспадаркі і прапанавала Марыі Марозавай пасаду галоўнага агранома.

Многія ведаюць, што пасада агранома патрабуе шчырых высілкаў з ранняй вясны да позняй восені на палетках. Тым больш, што Марыя нарадзілася і вырасла ў вёсцы, з дзяцінства любіла вырошчваць гародніну. Яшчэ з дзяцінства праяўлялася ціканасць да раслінаводства, менавіта таму марыла быць

аграномам яшчэ са школы. Ды і зараз не шкадуе, што абрала гэту прафесію.

Зараз жаданага ўраджаю не атрымаеш, калі не будзеш захоўваць тэхналогію. Не дапамогуць ні элітнае насенне, ні магутная сучасная тэхніка.

Таму менавіта новым тэхналогіям малады спецыяліст удзяляе вялікую ўвагу: вывучае дадатковую літаратуру, у інтэрнэце знаёміцца з вопытам перадавых гаспадарак, прыстасоўвае да мясцовых умоў.

І зусі не выпадкова: пры намалоце зерневых гаспадарка «Лаўжанскае» сёлета — адны з лепшых у раёне (2736 тон, 138% да ўзроўню мінулага года).

**А. Прылуцкі**

## МЯСЦОВЫ ПРАДСТАЎНІК

## МАЛАЯ РАДЗІМА РУСЛАНА ВІНАКУРАВА

Трэцяе скліканне запар у абласным Савеце дэпутатаў па Шумілінскай выбарчай акрузе прадстаўляе старшыня абласнога камітэта прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Руслан Вінакураў. Для яго Шуміліншчына – гэта малая радзіма, праблемы і поспехі якой ўспрымаюцца ўдвая вастры.

Руслан Васільевіч, як часта праводзіце сустрэчы з выбаршчыкамі?

– У сваёй выбарчай акрузе імкнуся быць максімальна часта, каб знаходзіцца ў курсе ўсіх падзей, якія там адбываюцца. Сустрэчы ў працоўных калектывах, «прамыя лініі», дэпутацкі прыём праводзяцца штомесяц. Напрыклад, у жніўні адбылася сустрэча з выбаршчыкамі ў ЖКГ Шумілінскага раёна, з кіраўніцтвам галіны абмяркоўвалі праблемы ў сферы абыходжання з адходамі.

Па выніках сустрэчы аказана дапамога ў набыцці кантэйнераў для збору смецця на суму 35 тысяч рублёў. Таксама ў жніўні разам з мясцовай уладай наведвалі школы раёна, азнаёміліся з падрыхтоўкай да навучальнага года.

1 верасня быў на лінейцы ў СШ №1, выпускніком якой з’яўляюся. Уражанні засталіся самыя прыемныя. Парадавала тое, што ў школе шмат першакласнікаў – чатыры класы. Прыемна было ўбачыць сваіх настаўнікаў, якія прывялі на лінейку ўнукаў. Успомніў, як сам ішоў у першы

клас. Тады здавалася, што стаіш на парозе чагосьці новага і незвычайнага, становішся больш дарослым, калі ўліваешся ў шэрагі старэйшых таварышаў.

– **Ці лёгка вас знайсці выбаршчыкам?**

– Для выбаршчыкаў я заўсёды даступны. Мае бацькі жывуць у Шуміліна, таму бываю ў акрузе і неафіцыйна. Суседзі могуць пераняць прама ў двары, як толькі выйду з машыны. Людзі таксама звяртаюцца праз маіх блізкіх і знаёмых, нашу раённую інспекцыю.

– **Якія праблемы падымаюць выбаршчыкі?**

– Напрыклад, прасілі садзейнічання ў грэйдзіравання дарогі, у змяненні графіка руху аўтобусаў у аддаленыя вёскі. Аднойчы звярнуўся ўладальнік пчальніка, які незадаволены вытраўленнем меліярацыйных каналаў і лічыць, што гэта можа пашкодзіць пчолам.

Былі яшчэ людзі, якія працавалі на падрадзе, паведамлілі аб несвоечасовай выплаце зарплаты. У цэлым адзначу, што пытанняў не так шмат. Гэта сведчыць аб тым, што большасць з іх вырашаецца на ўзроўні

мясцовай улады.

– **Памочнікі ў вас ёсць?**

– Уся мясцовая ўлада. Любая «прамая лінія» або сустрэча ў працоўным калектыве заканчваецца тым, што з паднятай праблемай перш за ўсё звяртаешся ў райвыканкам альбо да кіраўніка прадпрыемства. Так, ёсць пытанні, якія патрабуюць пэўных фінансавых сродкаў, якіх няма ў раённым бюджэце. Імі трэба займацца на ўзроўні вобласці, і ў гэтым адна з асноўных задач дэпутата абласвету.

У прыватнасці, вуліца Сіпка,

**Цалкам вычарпаў свой тэрмін эксплуатацыі гарадскі палігон цвёрдых камунальных адходаў.**

якая знаходзіцца ў цэнтры Шуміліна мае нездавальняючую каналізацыю, з прычыны чаго падтапляюцца падвалы шматпавярховак. На дадзены момант выраблена праектна-каштарысная дакументацыя для рамонту.

Палігон цвёрдых камунальных адходаў неабходна рэкультываваць і будаваць новы, каб экалагічнае становішча была нармальным. У гарпасёлку Обаль трэба будаваць станцыю абезжалезвання. Актуальныя пытанні ўзнікаюць у барацьбе з баршчэўнікамі Сасноўскага.

Таксама адзначу, што дэпутату важна ўнікаць у пытанні дзеючага заканадаўства і своечасова ініцыяваць змены ў

яго. Напрыклад, цяпер унесены прапановы па спрашчэнні заканадаўства ў галіне выдалення драўняна-хмызняковай расліннасці. Гэта дазволіць больш эфектыўна весці працу па ўладкаванні населеных пунктаў, утрыманню аўтамабільных дарог, нарыхтоўцы дроў для насельніцтва.

– **Руслан Васільевіч, ваш галоўны прынцып у дэпутацкай дзейнасці.**

– Трэба быць сумленным і адкрытым. Калі што-небудзь не можаш зрабіць, ідзе наўпрост пра гэта казаць. Калі нармальна

маеш зносіны з людзьмі і тлумачыш сітуацыю, заўсёды знаходзіш паразуменне. У гэтым выпадку сам адчуваеш апору і ўпэўнена працуеш.

– **Словы падзякі часта чуеце?**

– Бывае, людзі тэлефануюць і кажуць дзякуй. Але дэпутат працуе не дзеля слоў падзякі. Бо яго абавязак – вырашаць тую ці іншую праблему выбаршчыка. Калі даведваешся, што актуальнае пытанне знятае з парадку дня, адчуваеш пачуццё маральнага задавальнення ад таго, што дапамог чалавеку.

– **Што дае вам дэпутацтва як асобе?**

– Я з’яўляюся дэпутатам абласвету трэцяга склікання.

## ВАЙСКОВАЯ СЛУЖБА

## МАЛАДЫ ІНСПЕКТАР НА ВЁСЦЫ

Знаёмцеся: малады ўчастковы інспектар Павел Трафімаў, які курыруе 30 вёсак Лаўжанскага сельсавета. Павел закончыў акадэмію МУС, атрымаў спецыяльнасць «правазнаўства» і сёлета прыйшоў працаваць у райаддзел міліцыі Шумілінскага раёна.

Прыемна ўсцешвае тое, калі ўхвальнае слова кажуць пра маладых спецыялістаў нашага раёна, дынамічных, перспектыўных, поўных энергіі і жадання працаваць па новаму. На сёння сярод моладзі кіраўніцтва раённага аддзела ўнутраных спраў вылучае ўчастковага інспектара Паўла Трафімава.

А яшчэ Павел стараецца падтрымліваць здаровы лад жыцця, захапляецца спортам – валеіболам і футболам, ужо паспеў абараніць гонар Шуміліншчыны на абласных спаборніцтвах. Бадай што, за маладым спецыялістам замацавалі вопытнага настаўніка – участковага інспектара Юрыя Сільвестрава. У сваю чаргу ў рабоце таксама дапамагаюць усе калегі. Калі што незразумела, дык абавязкова лічаць сваім сябрам растлумачыць, падказаць. Калектыў

падабраўся дружны і надзейны. Ды і сам Павел атрымаў добрую адукацыю – закончыў акадэмію «з адзнакай», так што па некаторых юрыдычных пытаннях можа даць кансультацыю і старэйшым. З першых жа дзён участковы Павел Трафімаў уцягнуўся ў работу. Ён курыруе вялікі адміністрацыйны ўчастак – Лаўжанскі сельсавет, а гэта ні многа, ні мала – а болей за трыццаць населеных пунктаў. Участковага часта бачаць у кватэрах тых нядбайных гаспадароў, якія стаяць на розных відах прафілактычных улікаў. Нямала і такіх на вёсцы, хто дэбашырыць або хуліганіць. І тут міліцыянер стараецца ва ўсім разабрацца хутка і па законе. Пры гэтым у адной асобе даводзіцца сумяшчаць навыкі следчага, аператыўніка і псіхолога.

**Ян Вайтовіч**

Лічу, што шмат у чым, дзякуючы грамадскай рабоце адбыўся як асоба. Развіваешся і як кіраўнік, таму што даводзіцца займацца больш шырокім колам пытанняў. Пасля сустрэч з выбаршчыкамі часта на многія рэчы глядзіш па-іншаму. Дапамагаюць і зносіны з калегамі-дэпутатамі. Усе яны высокакваліфікаваныя спецыялісты ў сваёй справе, людзі з багатым жыццёвым вопытам. Трэба сумесна працаваць і імкнуцца да далейшага развіцця.

**Пераклад з расейскай рэдактара. vitvesti.by**

## АБ’ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце **бесплатную падпіску**. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• **Калі прачыталі “Світанак”, то калі ласка, перадайце знаёмым.**

• **Наша газета стала размяшчаецца на партале <http://kamunikat.org>, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: <http://kamunikat.org/svitanak.html> для далейшага выкарыстання яшчэ да з’яўлення газеты на паперы.**



## БЕЛАРУСЬ-КІТАЙ

## АДНОЙ ДАРОГАЙ, АЛЕ Ё РОЗНЫЯ БАКІ

Паміж Беларуссю і Кітаем шмат агульнага. Адрозненні выяўляюцца толькі ў адным — у канчатковым выніку. За два дзесяцігоддзі сярэдні заробак у Кітаі павялічылася з 50 да 750 долараў. І палітычная несвабода гэтакі не перашкодзіла. Беларусь жа чарговым разам спрабуе штурмаваць 500-доларавы мяжу...



...Але дзе сёння Кітай і дзе Беларусь? І чаму сялянская краіна, што знішчыла падчас «Культурнай рэвалюцыі» сваю інтэлігенцыю, за тры дзесяцігоддзі здолела ператварыцца ў сусветную майстэрню, а «зборачны цэх» СССР за гэты ж час перайшоў у шэрагі дзяржаў-жабракоў, няздольных пражыць без чарговы крэдытнай падачкі?

**Мы апырэдзілі Самалі і Судан**

За два дзесяцігоддзі сярэдні заробак у Кітаі павялічылася з 50 да 750 долараў. І палітычная несвабода гэтакі

не перашкодзіла. Беларусь жа чарговым разам спрабуе штурмаваць 500-доларавы мяжу. Да канца года засталася тры месяцы. Надзея яшчэ не зусім памерла, але яе стан блізка да каматознага.

Краіны, якія міжнародная няўрадавая арганізацыя «Freedom House» адносіць да несвабодных, на мове «Азбукі паліталогіі» называюцца аўтакратыямі. Варта адрозніваць персаналістычны аўтакратыі (беларускі выпадак) ад партыйных, якія да распаду савецкага блоку не былі

рэдкасцю.

Сучасны Кітай — унікальная аўтакратыя. Камуністычная партыя не толькі захавала манополію на ўладу, але і асвоіла тэхналогію перыядычнай змены сваіх лідараў, выключыўшы тым самым «гонку на лафетах», якую са здзіўленнем назіраў свет у СССР у пачатку 1980-х гадоў.

З дапамогай Сусветнага банка паспрабуем асэнсаваць сілу і эфектыўнасць вертыкалі дзяржаўнай улады ў Беларусі і Кітаі (глядзі табліцу). Рэйтынг якасці дзяржаўнага кіравання разлічваецца экспертамі банка на аснове некалькіх сотняў пераменных для кожнага з шасці паказчыкаў у інтэрвале ад 0 да 100. Чым ніжэйшы рэйтынг — тым горшая якасць кіравання. Ісціна пазнаецца ў параўнанні, таму ў табліцу мы ўключылі і рэйтынг Аўстраліі.

Першае, што кідаецца ў вочы, — гэта правал па паказчыку «ўлік меркавання насельніцтва і падсправаздачнасць дзяржаўных органаў». Лепшай ілюстрацыі да слогаў «Дзяржава для народа», мабыць, і не прыдумаць. Горш, чым у Беларусі і Кітаі, меркаванне насельніцтва ўлічваецца толькі ў Іране, Лаосе, Самалі, Судане, Экватарыяльнай Гвінеі, Эрытрэі і Паўночнай Карэі.

Адносна высока Сусветны банк ацаніў палітычную стабільнасць у Беларусі. Яна ў 1,7 разы вышэй, чым у Кітаі, але ў 1,8 разы ніжэй, чым у Аўстраліі. Адсюль дваістасць

ацэнак: з аднаго боку, прэтэнзіі АП на тытул «донара рэгіянальнай стабільнасці», з другога — пастаянны развагі на тэму «разгойдвання лодкі».

Што тычыцца астатніх паказчыкаў, то ўсур'ёз казаць пра канкурэнцыю беларускай вертыкалі з кітайскай не даводзіцца...

**Паводле рэцэпту Канфуцыя**

«Калі мы не вывучаем грамадскую думку, дык мы не маем права прамаўляць сваё ўласнае меркаванне. Грамадская думка — кіраўніцтва да дзеяння». Аўтар цытаты — МааЦзэдун. Ягословы не разыходзяцца са справай. У краіне дзейнічаюць больш за тысячы фірмаў, якія праводзяць апытанні насельніцтва, і ўлада шчодро выдаткоўвае сродкі на сацыялагічныя даследаванні.

«Мой пекінскі суседскі камітэт і мэр, — адзначае амерыканскі пісьменнік Джэф Браўн, — пастаянна размяшчаюць аб'явы, якія запрашаюць групы людзей — арандатараў, домаўладальнікаў, тых, каму за 70, жанчын, маладзейшых за 40 гадоў, тых, хто мае ці не мае медыцынскіх страховак, пенсіянераў — на разнастайныя апытанні».

Уявіць сабе нешта падобнае ў Беларусі немагчыма. Дзяржаўныя сацыялагічныя службы, якія праводзяць апытанні за грошы падаткаплатнікаў, не спяшаюцца даводзіць вынікі сваіх даследаванняў да тых, хто іх аплачвае. Вось

такая дэмакратыя! Што да незалежных сацыялагічных службаў, дык каб іх падлічыць, хопіць пальцаў на адной руцэ.

Кітайскі варыянт пабудовы мерытакратычнай дзяржавы грунтуецца на вучэнні, распрацаваным Канфуцыем (553–480 да н.э.). Яго цэнтральны элемент — упарадкаванне адносін кіраўнікоў і падданных. На працягу тысячагоддзяў галоўнай сельскагаспадарчай культурай у Кітаі з'яўляўся рыс. Каб яго вырошчваць, патрэбная была не толькі ўпартая праца сялян, але і эліты найвышэйшага ўзроўню, без чаго было немагчыма стварэнне складаных ірыгацыйных збудаванняў. Таму сістэма адбору дзяржаўных службоўцаў пры дапамозе адмысловых экзаменаў — адзін з найбольш вядомых інстытутаў традыцыйнага Кітая. І ўжо паўтары тысячы гадоў яна функцыянуе ў амаль нязменным выглядзе.

Беларусь жа была і застаецца прыкладам ручнога кіравання. «Гэта не індывідуальны стыль, — тлумачыць філосаф Аляксандр Рубцоў, — а аснова рэжыму». Нездарма ж АП называе кіраўнікоў раённых адміністрацый «гаспадарамі», якія маюць «салідныя індальгенцыі, саліднае прыкрыццё» з боку АП. Гэта прыкрыццё абараняе «гаспадароў» не толькі ад губернатараў, але і ад насельніцтва...

(скарочана)

**Сяргей Нікалюк**  
«Новы Час»

## МЯСЦОВАЯ КАМПАНІЯ

## ЛЮБЫЕ ВЫБОРЫ — РАЗ ПЛЮНУТЬ

**Местные выборы 2018 года (да и любые другие) для режима — лишь дело техники. Но без политической конкуренции власть загнивает, а будущее страны оказывается под ударом...**

Александр Лукашенко предсказуемо согласился назначить местные выборы на 18 февраля 2018 года. Столь же предсказуемо и сюжет кампании. Никаких изменений в избирательное законодательство белорусские власти вносить не стали. Впрочем, показательная либерализация не исключена: в местные Советы могут пропустить несколько десятков умеренных представителей оппозиции.

**Смутянов утихомирили**  
Если же серьезно, то оснований волноваться за исход грядущей кампании у высокого начальства нет. Хотя в принципе с фразой Лукашенко, что февраль — спокойный месяц, можно поспорить.

Видимо, так казалось и в минувшем феврале, когда глава государства отправился в Сочи. Но как раз тогда в столице прошел первый «Марш возмущенных белорусов», оказавшийся неожиданно многолюдным по меркам здешней политической зимы, — до трех тысяч участников.

Эта акция стала детонатором протестов в регионах против, мягко говоря, неудачного декрета № 3. В итоге президент был вынужден дать силовикам отмашку на жесткие действия, кульминацией которых стал злобешко-эффектный разгон Дня Воли 25 марта вымученными подразделениями «робокотов» в навороченных доспехах.

Но сегодня предпосылок для подобных бунтов электората, подогреваемого «пятой колонной», нет. Дала эффект комбинация методов: устрашение, перелицовка «антитунеядского» декрета, директивное повышение зарплат и т.д. Всем до сакральной тысячи рублей к концу года, конечно, не повысят, но рост налицо.

А главное, выросли цены на нефть и основные продукты белорусского экспорта. Так что потекла кое-какая валюта — и пока можно даже отодвинуть переговоры о кредите с МВФ, который, в частности, бухтит по поводу волонтеристского

повышения зарплат и настаивает на росте коммуналки.

«Местная власть в Беларуси фактически не является властью», — отметил в комментарии для Naviny. by эксперт аналитического центра «Стратегия» (Минск) Валерий Карбалевиц, имея в виду весьма ограниченные полномочия Советов. ... При этом, прогнозирует Карбалевиц, «знаковых людей от оппозиции в Советах не будет», туда попадут разве что «те, кто доставит минимум хлопот».

Такой опыт у властей уже есть: пропустив в Палату представителей на выборах 2016 года Елену Анисими Анну Канопацкую, белорусский режим вроде как угодил Европе и в то же время, как вполне ясно сейчас, через год, не получил гвоздей в стуле. Дамы-депутаты повели себя значительно умереннее, осматрительнее, чем ожидали многие политические болельщики. А у Канопацкой даже возникли явные терки с руководством родной партии — Объединенной гражданской.

Лидер движения «За Свободу» Юрий Губаревич допускает, что сейчас «в районные, сельские или

поселковые Советы будет пропущено до тридцати демократических депутатов». Интересное совпадение цифр: само движение тоже ограничится выдвижением по всей Беларуси лишь трех десятков кандидатов (при том что на этих выборах «разыгрывается» 18 111 депутатских мандатов). Плюс кампания наблюдения «Право выбора» в сотрудничестве с другими оппозиционными структурами.

**Первый президент не властен только над временем**

По большому счету, не только местные, но и парламентские, и даже президентские выборы при любовно отлаженном механизме элегантных побед являются для Лукашенко вопросом в основном техническим.

Вот теперь, к слову, надо помогать, как развести очередные выборы президента и Палаты представителей, поскольку по графику они почти совпадают. Возможно, одну из кампаний передвинут с 2020 на 2019 год. И более вероятно, прогнозируют эксперты, что урежут каденцию депутатам, а не президенту.

А так — да, стабильность. Революцией в стране и не пахнет, а чисто электоральным образом эту власть не поколебать.

Бессменный президент Беларуси не властен только над временем. Ахиллесова же пятая авторитарных режимов персоналистского типа — то, что отсутствует нормальный механизм транзита власти. И тем более нет развитого политического класса.

А это означает, что после Лукашенко с большой долей вероятности нашу страну ждет илюминация авторитаризма (возможно помягче), или какой-то вариант гибридной аннексии. Для восточной соседки при определенных обстоятельствах это тоже может стать лишь делом техники. При этом Москва, пожалуй, милостиво оставит белорусам флаг и герб. Они же — почти как были в БССР.

Но даже если отбросить апокалиптические сценарии, то главный порок системы налицо уже сегодня. Мы четко видим, что без политической конкуренции власть деградирует и загнивает, обрекая на деградацию и всю страну.

(скарочана)

**Александр Класковский**  
<http://naviny.by>



## РЭДКІ КІРАЎНІК

## МЭР СЛУПСКА: ЖИТЕЛЯМ НЕ МЕШАЕТ ТО, ЧТО Я ГЕЙ...

По данным последних польских соцопросов, каждый четвертый поляк готов проголосовать за Роберта Бедроня как кандидата на пост президента Польши в 2020 г. 41-летний Роберт Бедронь — польский политик, публицист, первый и пока единственный депутат Польского Сейма, открыто заявивший о своей гомосексуальности

В 2014 г. Роберт Бедронь победил на выборах мэра (в Польше эта должность называется «президент») г. Слупска с населением 95 тысяч. Кроме того, что Бедронь не имел ни родственных, ни профессиональных связей со Слупском, он стал президентом города, у которого были миллионные долги. Что из этого вышло, на чем пришлось экономить жителям города, как президент города общается с народом — об этом Роберт Бедронь рассказал Марине Гуляевой.

- Когда вас избрали президентом Слупска, долги города составляли около 300 млн. злотых (\$85,7 млн.) — какова сейчас финансовая ситуация?

- За три года мы уменьшили долг почти на 60 млн. злотых. Это было очень жесткое «затягивание поясов». И это началось с самого верха. Я, для того, чтобы убедить жителей города в необходимости экономии, должен был начать с себя. Я отказался от служебного автомобиля и пересел на велосипед. Мы в Ратуше перестали покупать бутелированную воду — да, символическая экономия, около 20 тыс. злотых ежегодно, учитывая 500-миллионный бюджет. Но люди увидели, что я начал экономию с самого себя. Кроме того, я ограничил административные расходы, уволил какое-то количество людей...

- А как это выглядит — город-банкрот?

- Приходит инспектор и постановляет, что город ни на что не может тратить, кроме текущих расходов. Т.е. все доходы должны идти на выплату долга. Город не может ремонтировать дорог, не может рассчитывать на европейские средства. Пока не будет выполнена программа по выплате долга. PiS бы хотел, чтобы я обанкротился, но я не дамся (смеется). Еще я ограничивал движение общественного транспорта,

не включал освещение Ратуши... А что еще оставалось делать?.. Я не закончил строительство аквапарка — а как?.. Такие долги и плескаться в аквапарке?.. И не закончу строительство, пока не осознаю, что мы уже вышли на ровную дорогу.

- В одном из интервью вы сказали, что только журналистов интересует ваша сексуальная ориентация, а ваших избирателей — нет.

- Да, моих избирателей больше интересовало, отремонтирую ли я дороги. Жителям города не мешает то, что я гей, им мешает, что в городе нет тротуара. А я не мог этого сделать в первые два года, потому что у меня просто не было денег! Я вообще не мог сделать все те вещи, которые мои избиратели видели в других городах. Я взял город-банкрот! Буквально через несколько дней, как я стал президентом города, приехала ко мне фирма, которая знала, что город уже не может взять кредит в банке, и предложила мне, чтобы я заложил Ратушу! Потому что они знали, что у меня нет выбора. И тогда я понял, что к..., в самом деле все очень плохо. Мой соперник на выборах, который был уверен, что выиграет выборы, говорил мне: «Роберт, я в шоке от того, что тут в Слупске происходит! Если через год меня не вывезут на тачке отсюда, то это будет просто чудо!» И когда я выиграл выборы, то каждый день вспоминал эти слова, что вывезут на тачке...

- Что вас больше всего поразило, когда вы встречались с людьми?

- Человеческое разочарование. Люди говорили о том, что государство о них забыло. Я видел, что у людей пропало чувство собственного достоинства! А я бы хотел, чтобы люди в Слупске чувствовали, что они не хуже, чем другие, что Слупск не хуже, чем другие

города в Польше! Да, Варшава — супер, но наш Слупск — тоже супер!

- Чем из сделанного в Слупске вы особенно гордитесь?

- Очень горжусь тем, что привлек жителей города к участию в делах Слупска. Я хочу вернуть людям веру в то, что они могут принимать решения о делах города, и для этого я создал множество всяких рад. Кроме того, что я регулярноставляю на улицах Слупска красный диван и сажусь на него...

- Простите, что вы делаете?..

- Ставлю на улицах красный диван, сажусь на него и разговариваю с

**Слупск — по-прежнему единственный город в Польше, где все расходы, зарплаты, счета, мой календарь, календарь моих заместителей — все это можно увидеть в режиме онлайн.**

жителями города. С людьми ведь нужно разговаривать, правда?.. А еще я читаю лекции о демократии в школах, недавно начал читать лекции о польской Конституции. Так вот, я создал Раду женщин, Раду пенсионеров, Радку культуры и еще множество рад, куда входят жители Слупска. Как говорят мои чиновники — у нас такой Крайрад. Все просто — я не заканчивал университета, где учат, как быть президентом города. И я не самый умный на свете. Для меня самое главное знать, что думают люди — женщины, пенсионеры, молодежь — о своих проблемах, о проблемах города. И в своих Радах они говорят об этом. Чиновники Ратуши Рады терпеть не могут — а как же, конкуренты! Зачем им конкуренты, если они самые умные?.. Зачем им какие-то Рады?..

- А много было желающих вступить в Рады?

- Очень много! Особенно среди женщин. Говоря о женщинах, у нас в органах управления городских учреждений почти не было женщин. Мне все объясняли, что это потому, что, мол, очень мало компетентных женщин. Но я не верил. И ввел квоту — не менее 40% женщин должно быть в органах управления. Смех начался — что он тут за «Сексмиссию» такую

устраивает («Сексмиссия» — известная польская комедия 1983г., в советском кинопрокате проходила под названием «Новые Амазонки»). Фильм о том, как женщины захватывают власть на планете, М.Г.)! Меня упрекали, что это искусственное насаждение, что сами женщины этого не захотят... Ничего подобного! Толпы женщин захотели войти в органы управления!

- О Слупске год назад писали, что это единственный город, на сайте которого вывешивается информация не только о вашей зарплате, но и всех чиновников Ратуши — это до сих пор так?

- Да, все можно увидеть и проверить — на что мы тратим деньги города. И вот эта транспарентность привела к тому, что мне стало проще разговаривать с жителями города, потому что все было открыто. Ничего не скрывалось и не скрывается. Люди не верят власти, потому что не знают, что власть делает. Я знал, что не никто бюджета города не читает — ни жители, ни те, кто его разрабатывают. Поэтому я сделал бюджет в виде комикса — его можно прочесть в автобусах, в Ратуше взять.

- Говорят, зарплата у вас меньше, чем у других президентов таких же городов — 8 тыс. злотых (\$2,2 тыс.).

- Да, самоуправленец в меньшей административной единице получает больше, чем я. И это тоже вопрос солидарности с жителями города: если я говорю жителям города, что мы экономим, то я сам тоже должен экономить. Если я говорю, что мне очень важно доверие людей, то я должен выходить со своим красным диваном на улицы и разговаривать с людьми! Если я хочу, чтобы мой город выплачивал долги, хочу, чтобы люди мне доверяли — что, я должен сидеть в лимузине и не выходить из своего кабинета?!..

(моцна скарочана)

<http://www.belaruspartisan.org>

## БЕЛАРУСЬ — ЕС

## ВАЖНА СЫСЦІ АД ЗАЛЕЖНАСЦІ АД АДНОЙ КРЫНІЦЫ

Кіраўнік беларускай дэлегацыі на саміце «Усходняга партнёрства» ў Брусэлі, міністр замежных справаў Уладзімір Макей па завяршэнні мерапрыемства цэлую гадзіну размаўляў з журналістамі.

Макей быў у вельмі пазітыўным настроі, шмат усміхаўся і жартаваў. Варта адзначыць, што далёка не ўсе кіраўнікі дэлегацый былі настолькі ж адкрытыя для размоваў з прэсай. Парашэнка фактычна ўцякаў ад журналістаў. Аліеў, Саргсан рабілі тое ж самае. Макей адказваў на пытанні, пакуль не скончыліся, больш за гадзіну.

... Міністр шмат гаварыў, што самае важнае на сённяшні дзень — гэта стабільнасць у нашым рэгіёне. «Мы зацікаўлены ў больш прагматычным, заземленым характары адносінаў. Узаемадзеянне мусіць быць нацэленым на канкрэтныя вынікі, каб звычайныя людзі адчулі, што такое „Усходняе партнёрства“. Не нейкае там партнёрства на ўсходзе, а што гэта за праграма. Напрыклад, у Брэсце, каб дзякуючы „Усходняму партнёрству“ была адноўленая памежная інфраструктура, з’явіліся новыя транзітныя калідоры, а адпаведна і новыя працоўныя месцы».

Немагчыма было абысці тэму Расіі. Уладзімір Макей сказаў, што і дзякуючы Беларусі Расія ніякім чынам не згадваецца ў выніковай дэкларацыі. «Мы зацікаўлены ў больш цесным супрацоўніцтве паміж еўразійскімі і еўрапейскімі інтэграцыйнымі аб’яднаннямі. Патрэбны больш цесны дыялог, накіраваны на ўзнаўлення даверу паміж намі», — адзначыў міністр.

«Мы не ставім задачу, і ніхто ад нас не патрабуе стрымгалоў бегчы ў ЕС, мы з’яўляемся сябрам Еўразійскага эканамічнага саюза, нам трэба яго развіваць. Аднак вельмі важнай з’яўляецца тэма дыверсіфікацыі, каб мы сышлі ад залежнасці ад адной крыніцы, накірунку. Каб мы ўкрызіснай сітуацыі маглі мець нейкія падушкі. Еўрапейскі саюз — гэта вельмі важны гандлёва-эканамічны партнёр. Мы не будзем разрываць партнёрскія сувязі з Расіяй, але трэба развіваць з ЕС і больш далёкай дугой», — гэта не новая пазіцыя МЗС. І ягоны кіраўнік часта

агучвае такую афіцыйную пазіцыю.

Калі пытанні Макею задавалі па-беларуску, іх было нямала, у тым ліку ад «НН», то Макей адказваў па-беларуску. Адзначым, што мова Макея правільная, гаворыць ён на ёй амаль без памылак. Звяртала ўвагу, што міністр ужываў слова «звяз», а не «саюз».

«Калі казаць мае асабістыя адчужанні, то з 25 гадоў незалежнасці мы мелі 20 гадоў абмежаванняў у адносінах з ЕС, то санкцыі нейкія, то яшчэ што. Летась у лютым большасць санкцый былі адмененыя. Дзякуй богу, што да еўрапейцаў прыйшло разуменне, што немагчыма імгненна нешта змяніць. У нас розныя сітуацыі — менталітэт, кантэкст, дабрабыт. Цяпер еўрапейцы разумеюць, што неабходна мець дыферэнцыяваны падыход. Беларусь ніколі не была краінай, якая стварала праблемы Еўразвязу. Наша мяжа — самая надзейная».

Чыноўнік адзначыў, што да наступнага саміту праз два гады Беларусь падыдзе з канкрэтнымі дакументамі.

«Беларусь падыдзе да гэтага саміту з новым узроўнем супрацоўніцтва з Еўропай. Будучы пагадненні, пра якія

ўсебудуць гаварыць. Небуду канкрэтна гаварыць пра дамоўленасці. Мы зацікаўленыя, каб базавае пагадненне паміж Беларуссю і ЕС было падпісана як мага хутчэй. Наконт візаў сапраўды засталася зусім мала тэхнічных і 1-2 палітычных момантаў, над якімі мы працуем. Мы можам пераадолець гэтыя цяжкасці», — гаворка пра змяненне цаны шэнгенскіх візаў для грамадзян Беларусі.

Карэспандэнт «Нашай Нівы» пацікавіўся, ці меў Макей размову з Ангелай Меркель, з якой сядзеў побач на саміце. «Я не звывся хваліцца сваімі сустрэчамі, раскажыце, пра што размаўляў з іншымі дэлегатамі. Я меў сустрэчы з кіраўнікамі дэлегацый усіх краін „Усходняга партнёрства“. На ланчы сядзеў з прэм’ер-міністрам Грэцыі. Я раскажыў яму, як развіваюцца нашы адносіны. Некалькімі словамі перакінуўся з Ангелай Меркель, але не хачу ўдакладняць пра што канкрэтна. Былі вельмі цікавыя перамовы з еўракамісарам Ханам і вярхоўным прадаўніком ЕС Магерыні, ёсць шэраг прапановаў, якія мы будзем далей абмяркоўваць»...

**Зміцер Панкавец**  
**“Наша Ніва”**

**Заснавальнік:** Салодкі Сяргей Аляксандравіч  
**Рэдактар:** Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

**Адрас рэдакцыі:** 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.  
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.  
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

**Падпісана да друку** 30.11.2017 у 14.40  
Наклад: 290 асобнікаў.  
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.  
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.  
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.